

M A T Ī Š I

PAGASTA
PADOMES
INFORMATĪVAI
IZDEVUMS

2004 .gada oktobris

Nr.93.

cena 10 santīmi

PĀRDOMĀM

Iestājies rudens, ar krāšņo lapu zeltu dabā, bet reizē arī atnāk tumšās, vēsās vakara stundas. Šajā laikā īpaši nepieciešams siltums, mīlums un labestība katrā mājā, katrā ģimenē, īpaši jau bērniem. Bet vai tā visiem pietiek? Par šādiem jautājumiem rajona seminārā atziņas guva mūsu pagasttiesas priekšsēdētāja Ilze Zariņa un sociālā darbiniec Rudīte Ādamsons. Pagasta iedzīvotājiem pārdomām viņas piedāvā Valmieras pagasta sociālās darbinieces Ievas Rukas aicinājuma vēstuli "ĪPAŠA BANKA ATVER KONTU PAGASTĀ".

Es piedāvāju iespēju noguldīt bankā visdārgāko, kas jums ir – mīlestību, prieku, līdzpārdzīvojumu, visas tas emocijas, kuras var izdzīvot, esot blakus un augot līdzī bērnam. Jūs varat kļūt par **audžuģimeni**.

Latvijas sociālās aprūpes iestādēs aug tūkstošiem bērnu, kuri ir paēduši un apģērbti, bet kuriem ir atņemts pats būtiskākais pilnvērtīgai attīstībai – izaugt ģimeniskā vidē, saņemt mīlestību, sapratni, atbalstu, kādu iespējams sajūst tikai ģimenē. Tāpēc bērnu un ģimenes lietu ministrija ir uzsākusi akciju "palīdzī bērnam izaugt!", kuras mērķis ir ģimenes aprūpes veicināšana – nodrošināt bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem ģimenes veida aprūpi (adopciju, audžuģimeni, aizbildnību, atbalsta ģimeni),

Līdz šim mēs vairāk zinājām, kas ir adopcija un aizbildniecība, citas audzināšanas formas pazīstamas mazāk. *Kas tad ir audžuģimene?*

A u d ž u ģ i m e n e ir ģimene, kas bāreņim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam nodrošina aprūpi līdz brīdim, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts vai viņam nodibināta aizbildnība.

Tātd bērns audžuģimenē tiek ievietots uz laiku. Pamatots ir jautājums, vai bērns netiek traumēts, no saviem vecākiem nokļūstot pie citiem un pēc laika atkal mainot dzīvesvietu. Šobrīd krīzes situācijā bērns tiek ievietots bērnu namā vai nonāk vēl absurdākā situācijā – paliek pie vecākiem, jo citu iespēju nav. Kamēr tiek kārtotas formalitātes, mazā cilvēkbērna dzīveslīnijā nereti jau ievilkti neatgriezeniski vaibsti. Uz laiku nokļūstot audžuģimenē, netiek zaudēta ģimeniskā vide, bērns neapšaubāmi tiek mazāk traumēts.

Kā kļūt par audžuģimeni?

Lai pretendētu uz audžuģimenes statusu, vismaz vienam no laulātajiem jābūt vecumā no 25 līdz 60 gadiem. Ģimene iesniedz pagastā iesniegumu un ārsta izziņu par veselības stāvokli. Mēneša laikā ģimene tiek apmeklēta, lai novērtētu ģimenes dzīves apstākļus, noskaidrotu motivāciju un spējas audzināt bērnus. Kad saņemts atzinums par laulāto piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai, ģimene noklausās mācību kursu. Parasti apmācība ilgst 10 dienas, lekcijām mijoties ar praktiskajām nodarbībām. Apmācības mērķis ir sniegt ikdienas situācijās noderīgas zināšanas likumdošanā, psiholoģijā (īpašu vietu atvēlot saskarsmes jautājumiem), pedagogijā un medicīnā. 15 dienu laikā pēc kursu beigām ģimenei tiek piešķirts audžuģimenes statuss un tiek noslēgts līgums ar pašvaldību.

Latvijā audžuģimeņu pieredze ir neliela 0 pāris gadi. Patīkami konstatēt, ka pat pa šiem gadiem iegūtā pieredze, ir mudinājusi novērst nepilnības, kas radīja grūtības pirmo audžuģimeņu darbā. Nereti ģimenē jebkurā brīdī tika ievietots bērns, pilnīgi nerēķinoties ar psiholoģisko saderību bērnu un pieaugušo starpā. Audžuģimene cīnījās viena ar it kā savām problēmām. Šobrīd bērnam tiek piemeklēta visatbilstošākā audžuģimene, arī ģimene tiek iepazīstināta ar problēmām, kādas varētu rasties, audzinot konkrēto bērnu. Audžuģimene izvērtē, vai tas būs pa spēkam, ja ir šaubas – iespējams atteikties. Audžuvecāki jebkurā brīdī var saņemt speciālista konsultāciju. Paralēli tiek strādāts ar bērna bioloģiskajiem vecākiem, cenšoties meklēt un likvidēt cēloņus, kas noveduši ģimeni krīzes situācijā.

Dažkārt grūtības rodas, kad bērns tiek ievietots audžuģimenē, kas dzīvo vienā pagastā ar bērna vecākiem. Šobrīd audžuģimeņu kustība attīstās visā Latvijā, tāpēc nav problēmu, izvērtējot konkrēto situāciju un ņemot vērā audžuvecāku vēlmes, uzņemties rūpes par bērnu no citas pašvaldības.

Patīkami, ka valsts beidzot ir novērtējusi audžuģimeņu darbu un ieguldījumu bērnu situācijas uzlabošanā Latvijā: ģimene neatkarīgi no audzināšanā nodoto bērnu skaita saņem atlīdzību – Ls 70 mēnesī, kā arī

pabalstu bērnu uzturam – ne mazāku kā Ls 27 mēnesī (šo pabalstu nosaka pašvaldība). Iecerēts, ka atlīdzības apjoms nākošajā gadā palielināsies līdz Ls 100.-, un gan atlīdzību, gan pabalstu maksās valsts. Nauda nevar būt noteicošais, lai izlemtu savā ģimenē audzināt vēl kādu bērnu, tomēr nenoliedzami ir prieks, ka darbs, kādu prasa bērnu audzināšana, tiek novērtēts arī materiāli.

Audžuģimeņu veidošanās kustību es salīdzināju ar ilgtermiņa noguldījumu bankā. Mans piedāvājums paliek spēkā – konts var tikt atvērts katrā Latvijas pilsētā vai pagastā. Jā, bankas mēdz izputēt, bet mēdz arī piespēlēt dzīves lielo piepildījumu. Vienu gan zinu - riskēt ir vērts, jo ieguvums ir neatsverams: par naudu nenopērkama apziņa, ka kādu bērnu esat darījis smaidīgāku, laimīgāku. Varbūt, palīdzot augt svešam bērnam, jūs iedosiet visvērtīgāko pieredzi saviem bērniem.

Ilze un Rudīte pēc seminārā dzirdētā aicina:

Visus, kuriem ir vēlme palīdzēt, kuri ir gatavi dot savu mīlestību un pieredzi kādam grūtībās nokļuvušam bērnam, visus, kam apnicis šausmināties par bērnu stāvokli Latvijā, bet ir drosme pamēģināt ko mainīt, var griezties mūsu pagasta pagasttiesā, vai kontaktēties ar Vidzemes reģiona konsultantu.

Informē SIA “Matīšu palīgs”

Sakarā ar apkures sezonas sākšanos, vēlreiz atgādinām par malkas sagatavošanu ziemai, kā arī veikt ikmēneša maksājumus par ūdens un kanalizācijas izmantošanu un apkuri.

Parāds par ūdens un kanalizācijas izmantošanu uz 01.10.2004. sastāda Ls 931.42, bet par apkuri – Ls 806.15. Kā bijām solījuši publicējam lielākos komunālo maksājumu parādniekus uz 01.10.2004.

- par ūdens un kanalizācijas izmantošanu:

Valdis Apsītis Ls 101.61, Sandra Apsīte Ls 146.73, Arnis Bergmanis Ls 111.60, Solvita Narņicka Ls 201.09, Ivans Boriss Ls 32.00, Austrā Liepiņa Ls 39.75, Vīta Subatniece Ls 60.92, Aigars Plauka Ls 45.92, Dzintra Sietinsone Ls 35.45, Almants Vagars Ls 30.00, Imants Zalcmanis Ls 38.25, Svetlana Zaporožeca Ls 38.00, Aldis Ziemeņš Ls 12.00, Iveta Ziemeņa Ls 17.80.

- par apkuri:

Solvita Narņicka Ls 343.53, Aigars Plauka Ls 163.80, Uldis Trekters Ls 140.48, Svetlana Zaporožeca Ls 44.24, Aldis Ziemeņš Ls 38.05.

- Lielākie parādnieki par malku (kubikmetros):

Ilgvars Gūts – 22.37, Inese Lapko – 49.4, Aigars Plauka – 70.4, Anšmits Arvīds – 23.07, Vigo Balaško – 18.64, Solvita Narņicka – 35.3, Elza Reinvalde – 18.6, Uldis Trekters – 34.36, Ilmārs Ieviņš – 29.8, Vēsma Zēmele – 18.54.

Lūdzam visas pieminētās personas un pārējos komunālo maksājumu parādniekus pieteikties SIA “Matīšu palīgs” kasē.

Ar cieņu D.Grantiņš.

Bibliotēkas ziņas.

Kā jau minēju šā gada jūnija izdevumā par **Kultūrkapitāla fonda** atbalstu jaunu grāmatu iegādei bibliotēkai, ir saņemts vēl viens grāmatu sūtījums. Bibliotēkā jūs varat lasīt un skatīt šādus jaunieguvumus:

Latvijas mākslas vēsture, Preses lasītāja svešvārdu vārdnīca, Igors Vārpa „Latviešu karavīrs zem kāškrusta karoga”, Guntis Eniņš „Alas Latvijā”, Mārtiņš Kuplais „Latvieša sēta”, Jānis Uzuleņš „Dzīvnieki Latvijā”, Andris Kolbergs „Sieviete melnā”.

Vēl ir iespēja piedalīties **bērnu žūrijā**, jo pēdējā diena, kad jāizlasa visas žūrijas grāmatas, ir 30. decembris. Bibliotēkā ir pieteikušies 16 lasīšanas eksperti. Kā grāmatu vērtētājiem veicas, uzzināsiet nākošajā izdevumā.

Franču rakstnieks Daniels Penaks ir teicis: „Ja tomēr lasīšanas prieks ir zudis(ja, kā saka, manam dēlam, manai meitai, jaunatnei nepatīk lasīt), nekur tālu tas nav aizklīdis. Mazliet aizmaldījies. Viegli atrodams. Tikai jāzina, kādos ceļos tas meklējams...”

Jaunāko grāmatu saraksts:

V. Artmane „Ziemcieši, A. Sk. Gailīte „Durvis nav aizslēgtas”, Dž. Grebze „Rozenštrauha atgriešanās”, E. Lukjanskis „Cilvēks, kurš negribēja mirt”, J. Rābe „Estonia”, F. Neznanskis „Augstās likmes”,

L. Begšeiva „Garās magones” un citas grāmatas, ja interesējošā grāmata nav bibliotēkā uz vietas varat pierakstīties rindā. Izvēlaties sev patīkamu lasāmvielu.

Par svētkiem – atmiņām – tikšanās.

2004. gada 25. septembrī plkst. 17 skolas zvans aicināja Matīšu skolas absolventus, pedagogus, darbiniekus uz skolas 70 gadu jubilejas pasākumu.

*Skola ir tā vieta, kurā atmiņu zvans,
Vienojot paaudzes kopā, cauri mūžībai zied.
Skola ir vienīgā vieta, savāktas vienuviet,
Kur mūsu bērnības ievas cauri gadskārtām zied.
Skola ir vienīgā vieta, jauna kas paliek arvien,
Kaut arī laika straume matos sirmumu sien.*

Pēc reģistrācijas datiem salidojumā piedalījās:

- 214 absolventi;
- 33 viesi (tai skaitā, 4 bijušie skolu direktori);
- 28 esošie pedagogi un tehniskie darbinieki.

Īss ieskats absolventu anketās (tās aizpildīja 125 absolventi):

- vistālāko ceļu absolventi mērojuši bija no Liepājas, Tukuma, Rīgas;
- lielākajai daļai absolventu dzimtā vieta, protams, ir Matīši;
- mūsu absolventiem ir visdažādākie vaļasprieki, visvairāk minēti ir adīšana, dziedāšana, makšķerēšana, medības, līnijdejas u.c.;
- ar pateicību absolventi atceras savus skolotājus un tehniskos darbiniekus un visvairāk pateicības ir saņēmusi krievu valodas skolotāja Poļina Klāsone;
- absolventi skolu piemin ar pateicību un izteikuši ļoti jaukus, mīļus, sirsniņus novēlējumus: *Paldies, ka Jūs un Mēs esam! Lai skolā būtu daudz skolēnu! No visas sirds pateicos visiem, kuri man deva ceļamaizi un laba vēlējumus tālākai dzīvei! Turaties un nepazaudējiet to īpašo mīļumu, ko var dot tāda lauku skoliņa kā Matīšu! Prieks vienmēr iegriezties un redzēt, kā vecā labā skoliņa atdzimst un kļūst arvien krāšņāka! Veselību un sekmēm bagātu turpmāko laiku!*

Laika periodu no skolas pirmsākuma nosacīti sadalījām 3 daļās. Skolas zvans mūs aicināja

- uz tikšanās stundu;
- uz atmiņu stundu;
- uz jubilejas un svētku stundu.

1.stunda.1934. – 1884.g. Laiks, par ko vēsta piemiņas akmens pie skolas *Matīšu skolai – 50*. Aizritējuši skolas 50 gadi un skolotāja Biruta Sproģe ļoti atraktīvi iztaujā tā laika direktorus Pēteri Trijecu (1950. – 53.), Jāni Beļicki (1955. – 57.) un Visvaldi Spalviņu (1959. – 67.), kā arī direktoru Mūzas Daci Spalviņu un Ilgu Beļicki. Senākos skolas gadus atmiņā atsauc skolas dramatiskais pulciņš (vadītāja Silvija Zariņa). Un, kā lai nesmej zālē sēdošie par zinātkārās Anniņas sacīto: „*Viens muļķis var vairāk pajautāt nekā pieci gudrie var atbildēt!*”. Jauks muzikālais sveiciens skanēja no Kauguru pamatskolas pop – grupas (grupas vadītājs Uldis Pulkstens).

2.stunda.1984. – 1994. Skolā sāk strādāt daudzi jaunie pedagogi, notiek dažādas izglītības reformas, tiek uzcelta skolas piebūve (mājturības kabineti meitenēm un zēniem, bibliotēkas telpas, sporta zāle). Šos vēstures 10 gadus kopā ar klātesošiem atmiņās *izstaigā* Anita Grīnšteine. Skolu vada ilggadīgā skolas direktore Austras Rušķe (1976. – 95.). Cilvēks, kam nav lielāka mērķa, kā darīt labu savai skolai, pedagogiem, saviem, skolēniem. Viņa skolā bija viss – skolotāja, direktore, skolas saimnieks, bieži arī būvzinīeris utt. Tā šo sarakstu varētu turpināt. Un ne tikai skolā, bet tajos gados arī saimniecībā un visā pagastā. Viņa bija dzimusi direktore. Protams, būtu interesanti daudz ko pajautāt šodien viņai un dzirdēt viņas atbildes, pārdomas. Bet... Austras R. atdusas vieta ir Gulbenes rajona Galgavskas kapos, kur noteikti vēl šuruden aizbrauksim un pateicībā noliksīm ziedus. Svētku reizē aizdedzām pirmo sveci Austras Rušķes piemiņai, otru piemiņas sveci – visiem mūžībā aizgājušiem pedagogiem, tehniskajiem darbiniekiem, kuri nesavtīgi savu mūžu atdevuši skolai, audzēkņiem, trešo – mūžībā aizgājušiem skolēniem. Gan skolotāju, gan skolēnu piemiņu godinājām ar klusuma brīdi. Muzejā glabājas Austras Rušķes apsveikums: „*Domās ar visu savu sirds siltumu Jums visiem, visiem novēlu baltas un darbīgas dienas. Lai ikvienam mīļš un sargājams ir šis gaišais skolas nams. Lai katrā dienā būtu kāds brīdis izjust prieku par paveikto!*” (A.Rušķe, 1.09.1995.).

Un, kad kopā ar visu šo 10 gadu labākajiem skolēniem, direktoru vietniekiem mācību darbā un mūzikas skolotājiem nodziedāta dziesma, skatītas mūsu skolēnu tautiskās dejas šovasar uzšūtajos jaunajos tērpos (vadītāja Dace Rulle), Anita G. piebilst: „*Uz viena dzērves spārna varot likt bijušos gadus, uz otra – skaista mūža sapni. Tā visa papildinām ir bijis šajos gados. Būs arī nākamajos, jo skola savējiem tic!*”

3.stunda. 1994. – 2004. Par bijušo šajā laika posmā stāsta skolotāja Dace Alsiņa. Uzzinām, ka atsāk skolas avīze iznākšana. Tiek izdota grāmata *Matīši*, kuras iznākšanā vislielākais paldies jāsauc skolas muzeja

vadītājai Ainaī Kalniņai. Gandrīz ik gadu skolā viesojas kādi mākslinieki, dzejnieki, sportisti, aktieri. Tiek rīkotas dažādas izstādes. Skolēni piedalās pat valsts mēroga konkursos, olimpiādēs. Skolotāju ansamblis ir bijis ceļojumā pat Vācijā. Īpaši pēdējos gados, skola aktīvi iesaistījusies dažādos projektos. Bet par savām izjūtām, emocijām, kā būtu, ja būtu vai nebūtu, atmiņās kavējās šajā laikā strādājošais direktors Māris Bušmanis (1995. – 2001.) un Veneranda Logina (no 2001.g.VIII).

Rajona avīzē publicētas M.Bušmaņa izjūtas dažas dienas pēc salidojuma. Viņš raksta, *ka Matīšos esmu saņēmis tik daudz jauku emociju, pateicības, mīļu vārdu, ko atklāti sakot, nebiju gaidījis. Paldies maniem kolēģiem, maniem skolēniem, skolēnu vecākiem ar kuriem esmu bijis kopā visus šos 6 gadus.*

Tad skolotāju ansamblis (vadītāja Mārīte Riba un, uh, kādi skolotājām tērpi – to nu gan vajadzēja redzēt!) ar nelielu dziesmu popūriju laiku lokiem cauri nesam vissirsnīgākos sveicienus visiem esošajiem un bijušajiem skolotājiem un tehniskajiem pedagogiem, visiem godātajiem viesiem, un, protams, jums vienīgie, neatkarījamie absolventi. „*Man soliņu tuvāk noliec še, dārgais, sēdēsim kopā abi..., dzīvīte, dzīvīte, šūpojos tevī..., tikai vienu reizi mīlestība nāk...*” u.c. Tūlīt pēc brīža dzied ievērojamais un cienījamais mākslinieks Adrians Kuvass. Mākslinieku bija sarunājuši un sponsorēja N.Bērzs, M.Rullis, I.Grūbe, I.Alsīšs. Paldies absolventiem un dziedātājam par patīkamo pārsteigumu.

4.stunda. Sekoja viesu, absolventu apsveikumi, pateicības. Un, izmantojot pagasta avīzi, visa kolektīva vārdā vēlreiz saku lielu paldies par jaukajiem apsveikumiem, paldies Jums visiem, ka atnācāt, bijāt šajā svētku reizē kopā ar mums. Esam saņēmuši arī skaistas dāvanas un paldies sakām: rajona skolu pārvaldei, Matīšu pagasta padomei, Matīšu ev.lut.draudzei, Raunas vidusskolai, Liepas pamatskolai, Valmieras Pārgaujas ģimnāzijai, Mazsalacas vidusskolai, Jaunburtnieku pamatskolai, skolas ēdināšanas firmai „Silupītes”, z/s „Lelles”(par sponsorēto svētku salūtu).

5.stunda. Par svētku balles mūziku pateicamies ansamblim, mūsu skolas absolventiem brāļiem Roziņiem.

6.stunda. Visbeidzot vēl atgādināšu skolu pārvaldes vadītāja Māra Ruberta novēlējumu, lai šajā salidojumā ik katram absolventam būtu tas gods atstāt svētkus kā pēdējam viesim. Tādēļ apsveicu ar šo iegūto titulu absolventu Imantu Alsīņu.

7.stunda. Lielu pateicību izsaku jubilejas organizēšanas komisijai, kura nāca kopā vairākus mēnešus. Paldies Anitai Grīnšteinei, Dacei Alsīnai, Birutai Sproģei, Guntrai Bergai, Līvijai Lellei, Ligitai Lurīnai, Ainaī Kalniņai.

8.stunda. Vēlu arī jums, matīšnieki, dāsnu rudeni, daudz jaunu ieceru, to piepildījumu un gandarījumu no dzīves! Absolventiem – lai prieks par atkalredzēšanos un uz tikšanos skolas 75 gadu jubilejā 2008.gadā!

9.stunda un pārējās. Nu esam vēl apgārotāki, apņēmības pilni strādāt, dzīvot un mīlēt ja ne gluži saules mūžu, tad vēl vismaz gadus 70 noteikti!

Veneranda Logina, skolas direktore.

Pie tavām durvīm
klauvē kāds ikbrīdi,
Kāds vienmēr Tavu
labvēlību jūt.
Un Tu kā īstā
Laima viņam spīdi,
Kaut pašai tāpēc
dažreiz taka zūd.
Pie Tavām durvīm
klauvē kāds ikbrīdi,
Jo zin, ka skarbiem
vārdiem netiks dzelts,
Bet tuvāk saules
gaismai tiks par spīdi
Ar Tavu dvēselisko
starojumu celts.

SVEICAM JUBILEJĀS!

Almu Kravaini	95 gados
Dori Šmiti	65 gados
Ainu Dzedoni	60 gados

Informē Matīšu doktorāts

Lūdzam pieteikties doktorātā interesentus:

***kuri vēlas kardeoloģes Dr.Ārgales konsultācijas. Cena Ls 3.00.**

*** kuri vēlas vakcinēties pret gripu.**

30.oktobrī plkst.15.00

MATĪŠU KAPOS

SVECĪŠU VAKARS

28. un 29.oktobrī PL.10.00

**aicinām pagasta iedzīvotājus
uz kapsētas sakopšanas talku**

Matīšu kultūras nama mazaajā zālē no pl.9.00

**14.,15.oktobrī- tirgos rūpniecības preces,
18.,22.oktobrī- tirgos lietotus apģērbus.**